

**A Jáнки-erdő (HUHN20056)
kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
Natura 2000 fenntartási terve**

Debrecen
2020.

Készítette
Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság

Együttműködő partner
BioAqua Pro Környezetvédelmi Szolgáltató és Tanácsadó Kft.
Bogland Természet-, és Környezetvédelmi Betéti Társaság
E-misszió Természet- és Környezetvédelmi Egyesület

Vezető szakmai koordinátor
Kapocsi István

Szakmai koordinátor
Lesku Balázs
Dr. Kiss Béla
Dr. Gulyás Gergely

Vezető természettudományi szakértő
Dr. Müller Zoltán

Vezető agrárgazdálkodási szakértő
Hasznosi László

Közreműködő szakértők
Dr. Gulyás Gergely
Habarics Béla
Lukács Attila
Dr. Nagy Antal
Dr. Sum Szabolcs
Szabó Gyula
Tóth Pál
Tokaji Kitti

© Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság 2020.

Ez a dokumentáció a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény értelmében szerzői jogvédelem alatt áll. A dokumentáció nyilvános, a megfelelő hivatkozások mellett szabadon felhasználható és terjeszthető!

Tartalomjegyzék

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai.....	5
1.1. Név	5
1.2. Azonosító kód.....	5
1.3. Kiterjedés.....	5
1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek	5
1.4.1. Jelölő élőhelyek.....	5
1.4.2. Jelölő fajok	5
1.5. Érintett települések.....	5
1.6. Egyéb védeltségi kategóriák	6
1.7. Tervezési és egyéb előírások	6
1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv.....	6
1.7.2. Településrendezési eszközök.....	6
1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek	6
1.7.4. Tájegységi vadgazdálkodási tervek és vadgazdálkodási üzemtervek	6
1.7.5. Halgazdálkodási tervek	7
1.7.6. Vízgyűjtő-gazdálkodási terv.....	7
1.7.7. Egyéb tervek.....	7
2. Veszélyeztető tényezők.....	8
3. Kezelési feladatok meghatározása.....	9
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése	9
3.2. Kezelési javaslatok.....	10
3.2.1. Élőhelyek kezelése (Kezelési egységek – KE).....	10
3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés.....	21
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések	22
3.2.4. Kutatás, monitorozás	22
3.2.5. Mellékletek.....	22
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében	23
3.3.1. Agrártámogatások.....	24
3.3.2. Pályázatok	29
3.3.3. Egyéb.....	29
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja	29
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök	29
3.4.2. A kommunikáció címzettjei.....	30
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel	31

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve:	Jánki-erdő kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (kjTT)
-------------------------	---

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUHN20056
--------------------------------	-----------

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	397,96 ha
--------------------------------	-----------

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

A jelölő élőhelyek és fajok felsorolásánál a Natura 2000 terület adatlapjának 2018. évi változatát vettük alapul.

1.4.1. Jelölő élőhelyek

- 91G0* - Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraea*val és *Carpinus betulus*szal
- 91F0 - Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmus minoris*)

*: kiemelt jelentőségű jelölő élőhely

1.4.2. Jelölő fajok

- Díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*)

1.5. Érintett települések

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye: Császló, Darnó, Jánkmajtis, Kisnamény

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészelekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet (a továbbiakban: KvVM rendelet) tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

Település	Megye	Érintett terület		A település területének érintettsége (%)
		(ha)	(%)	
Császló	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	1,51 ha	0,38%%	0,15%
Darnó	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	29,46 ha	7,40%	6,35%
Jánkmajtis	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	314,20 ha	78,95%	12,56%
Kisnamény	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	52,77 ha	13,26%	2,93%

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

A tervezési terület teljes egésze (397,96 ha) a Szatmár-Bereg Különleges madárvédelmi területtel (HUHN10001) van átfedésben.

A tervezési terület az Országos Ökológiai Hálózat magterület (100,00%) övezetével átfed.

<u>Típus</u>	<u>Kód</u>	<u>Név</u>	<u>Átfedés (ha)</u>	<u>Átfedés (%)</u>	<u>Kapcsolódó jogszabály száma</u>
Natúrparknak		Szatmár-Bereg Natúrparknak			6/2020. (III. 25.) AM rendelet a natúrparkok létrehozásáról és működéséről
különleges madárvédelmi terület	HUHN10001	Szatmár-Bereg Különleges madárvédelmi terület	397,96ha	100,00 %	275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 5. sz. melléklet
országos ökológiai hálózat magterület övezet	MT	-	397,96 ha	100,00%	Magyarország és egyek kiemelt térsegeinek területrendezési tervéről 2018. évi CXXXIX törvény.

1.7. Tervezési és egyéb előírások

1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv

A tervezési területre természetvédelmi kezelési terv nem vonatkozik.

1.7.2. Településrendezési eszközök

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye közgyűlésének 19/2011 (XII.1.) önkormányzati rendelete Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési terve elfogadásáról.

Császló Község Önkormányzat Képviselőtestületének 7/2006. (VI.19.) rendelete a Helyi Építési Szabályzatról és Szabályozási Tervek elfogadásáról.

Darnó Község Önkormányzat Képviselőtestületének 6/2006. (V.30.) rendelete a településszerkezeti-, szabályozási terv és Helyi Építési Szabályzat elfogadásáról.

7/2006. (V.30.) rendelet Jánkmajtis, szabályozási terv és helyi építési szabályzat

3/2006. (VI.05.) rendelet Kisnamény, szabályozási terv és helyi építési szabályzat

1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek

A Szatmár-Nagyecsed-i erdőtervezési körzet erdőterve (érvényes: 2016. -2025.12.31.) Határozat ügyiratszáma: HB-03/ERD/07149-1/2017.

(https://www.kormany.hu/download/d/0f/60000/MK_15_110_45.pdf)

1.7.4. Tájegységi vadgazdálkodási tervek és vadgazdálkodási üzemtervek

Az Jánki-erdő kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület a Tiszántúli Vadgazdálkodási táj Felső-Tiszavidéki tájegységbe tartozik. A tájegység vadgazdálkodására a Tiszántúli

Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeinek vadgazdálkodási tervéről szóló 13/2018. (VII. 3.) AM rendeletben foglaltak az irányadóak.

Kisnaményi HUBERTUS Vadásztársaság (vadgazdálkodási egység kódszáma: 15-856650-110)
Vadgazdálkodási üzemterve érvényes: 2037. február 28. Jóváhagyó határozat ügyiratszám: SZ-10/83/03012-7/2019.

Szatmár Vadásztársaság Gacsály (vadgazdálkodási egység kódszáma: 15-856750-110)
Vadgazdálkodási üzemterve érvényes: 2037. február 28. Jóváhagyó határozat ügyiratszám: SZ-10/83/01816-7/2019.

1.7.5. Halgazdálkodási tervek

A területen halgazdálkodási vízterület nem található, így halgazdálkodási terv sem vonatkozik rá.

1.7.6. Vízgyűjtő-gazdálkodási terv

2-1 Felső-Tisza alegység vízgyűjtő-gazdálkodási terve – Közreadta a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság. Elfogadás dátuma: 2016. április. Érvényes: 2027-ig.
(<http://www.vizugy.hu/index.php?module=vizstrat&programelemid=149> alapján)

1.7.7. Egyéb tervek

Egyéb terv a területre vonatkozóan nem áll rendelkezésre.

2. Veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
B09	Tarvágás	M	2,7	Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>) (91F0): a tarvágásos véghasználatok is rontja az élőhely természetességét, amennyiben ligeterdőnek újítyják föl.
				Díszes tarkalepke (<i>Euphydryas maturna</i>): Az élőhely (kedvezőbb esetben átmeneti) megszűnésén keresztül érvényesülő hatás.
I02	Egyéb idegenhonos inváziós fajok (az Unió számára veszélyt jelentő fajokon kívül)	L	4,48	Díszes tarkalepke (<i>Euphydryas maturna</i>): Negatív hatásként értékelhető egyes intenzíven terjedő, illetve inváziós fajok terjedése, mint amilyen például az fehér akác (<i>Robinia pseudoacacia</i>) vagy az amerikai kőris (<i>Fraxinus pennsylvanica</i>). Az idegenhonos fajok előretörésével a faj tápnövényeinek élettere csökken (magyar kőris, fagyal).
L02	Fajösszetétel változás természetes szukcesszió következtében (más, mint a mezőgazdasági vagy erdészeti gyakorlatnak által okozott közvetlen változás)	L	4,48	Díszes tarkalepke (<i>Euphydryas maturna</i>): A folyamat eredményeképpen csökken az élőhely kiterjedése.
N02	Aszály és csapadékmennyiség csökkenés a klímaváltozás következtében	L	4,48	Díszes tarkalepke (<i>Euphydryas maturna</i>): A kedvezőtlen hatás az élőhely megszűnésén vagy területi kiterjedésének csökkenésén keresztül érvényesül.
Kód	Jövőbeli valószínűsíthető veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
B09	Tarvágás	L	0,5	Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i> (91G0*): a tarvágásos véghasználat akkor is rontja az élőhely természetességét, amennyiben gyertyános-tölgyesnek újítyják föl.
B20	Növényvédő szerek erdészeti használata	L	4,48	Díszes tarkalepke (<i>Euphydryas maturna</i>): Nem szelektív szerek használata kedvezőtlenül érintheti a faj egyedeit.

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

A Jánki-erdő kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területté nyilvánításakor az élőhelyvédelmi irányelv 4. cikkének (4) bekezdése alapján a terület természetvédelmi célkitűzései meghatározásra kerültek, valamint kiemelésre kerültek egyes jelölő értékek, amelyeket a kezelés során prioritásként kell kezelni. A Natura 2000 területek célkitűzései és prioritásai a területek hivatalos Natura 2000 adatlapjain (Natura 2000 adatlap) található.

A természetvédelmi célállapot:

A megjelölt prioritások szerinti célállapot megvalósításakor arra kell törekedni, hogy a terület jelölő értékei mellett egyéb természetes, közösségi jelentőségű (de nem jelölő) élőhelyek kiterjedésének, karakterének, egységes táji megjelenésének, természetes biológiai sokféleségének fennmaradása is biztosítható legyen, különös tekintettel az ott előforduló, jelentős értéket képviselő védett fajok igényeire.

A célállapot eléréséhez rendelt célkitűzések:

- A természetközeli/féltermészetes tölgyes erdők fenntartása, különös tekintettel a gyertyános-tölgyes és keményfaliget jellegű állományokra.
- Őshonos fafajú állományokban a kiterjedt tarvágásos véghasználatok mellőzése, folyamatos erdőborítás fenntartása, természetközeli vegyes korösszetételű állományok kialakítása. A felújításokban a teljes talajelőkészítés és tuskózás (az akác állományokat kivéve) elhagyása. A talaj és az aljnövényzet bolygatását a lehető legkisebbre javasolt csökkenteni.
- Javasolt természetközeli felújítási és ápolási módok kísérletes kidolgozása. Arra alkalmas részeken „őserdő” jellegű, gazdálkodásmentes állományok kialakítása és fenntartása. Természetes cserjeszint kímélete.
- Lábon száradó vagy odvasodó faegyedek és a holt fa megfelelő mennyiségű meghagyása.
- A tájidegen erdőállományok fokozatos őshonos állományra cserélése.
- Természetes, inváziós fajok által nem eluralt cserjés-magaskórós erdőszegélyek kímélete és fejlesztése.
- Az inváziós, illetve intenzíven terjedő fajok (gyalogakác (*Amorpha fruticosa*), zöld juhar (*Acer negundo*), amerikai kőris (*Fraxinus pennsylvanica*), aranyvesszők, japánkeserűfűvek, fehér akác (*Robinia pseudoacacia*)) visszaszorítása, szükség esetén rendszeres beavatkozásokkal. A természetközeli/féltermészetes erdőállományokból és fasorokból a tájidegen fafajok (gyalogakác, zöld juhar, amerikai kőris, fehér akác stb.) egyedeit el kell távolítani. Ennek során a sarj vagy újulatképzést meg kell akadályozni.
- A természetközeli erdei aljnövényzet megóvása, a természetes felújulás segítése érdekében (taposás, túsás, rágási kár megelőzése miatt) a területen a nagyvad egyedszámának megfelelő szinten tartása, szükség esetén mesterséges apasztása.
- A jelölő erdei élőhelyek inváziós veszélyeztetésének mértéke nem növelhető. Ennek érdekében a jelölő élőhelyekkel érintkező, az adott helyen tényleges inváziós

fenyegetést jelentő tájidegen fásszárú állományok (pl. fehér akác, amerikai kőris) telepítése még szántókon sem javasolt, illetve nem is újíthatók fel.

- Az erdők területét vagy területének intaktságát csökkentő beruházások mellőzése.
- A területen található csatornákon, vízfolyásokon a vízvisszatartó műtárgyak megfelelő üzemeltetése, szükség esetén új műtárgyak kialakítása a természetes vízkészlet megtartása érdekében.
- A szomszédos területek szántóinak lehetőség szerinti őshonos faállományú erdősítése vagy gyepesítése.

3.2. Kezelési javaslatok

A Natura 2000 területre vonatkozó természetvédelmi célkitűzések eléréséhez a terület egyes részei eltérő kezelést igényelnek, figyelembe véve az ott előforduló élőhelyeket, fajokat, és az ott jellemző gazdálkodási formákat. A kezelési, fenntartási fajvédelmi és részben az élőhelyrekonstrukciós és fejlesztési javaslatokat ezért a Natura 2000 terület egyes lehatárolt részegységeire, az úgynevezett kezelési egységekre (KE) vonatkozóan rendszerezi a fenntartási terv (a kezelési egységek térbeli elhelyezkedését a 3.2.5. melléklet térképei mutatják be). A közösségi jelentőségű élőhelyekre és fajokra vonatkozó, kutatási és monitorozási javaslatokat a 3.2.4. fejezetben tárgyalja a fenntartási terv.

3.2.1. Élőhelyek kezelése (Kezelési egységek – KE)

A kezelési javaslatok esetében élesen el kell választani a kötelező jellegű, jogszabályban előírt korlátozásokat, illetve az önkéntes vállalásokat. „A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.”

Az itt megfogalmazott kezelési javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára, megadják, hogy a jelölő értékek megőrzéséhez milyen kezelési előírás-javaslatok alkalmazása szükséges. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz. A tervkészítés időpontjában jogszabály alapján kötelezően betartandó előírásokon túli, a célokhoz illeszkedő, kívánatos kezelést megfogalmazó előírás-javaslatok iránymutatásként szolgálnak.”

A Jánki-erdő Natura 2000 területen az előforduló élőhelyek, fontosabb fajok és gazdálkodási módok alapján 7 kezelési egység lehatárolása indokolt, amelyek térképi megjelenítését a 3.2.5 mellékletek fejezet mutatja be. A kezelési egységek lehatárolása a 2013-ban tapasztalt természeti adottságok alapján történt, 1:10.000 alapléptékben. A térképi lehatárolás léptékét figyelembe véve a kezelési egységek határai (különösen nem mesterséges vonalat, pl. szántó, csatorna határ követő egységek esetén) nem szigorúan véve rögzítettek, hanem 10-20 méteres átmeneti sávban értelmezhetők. A kezelések, beavatkozások gyakorlati tervezésénél emellett figyelembe szükséges venni, hogy a természeti adottságok, élőhelyek spontán változásai miatt a kezelési egységek egymáshoz viszonyított határai megváltozhatnak. A fentiek alapján tehát a kezelési egységek térbeli lehatárolása a fenntartási terv gyakorlati átültetése esetén áttekinthető, iránymutató jellegű információnak tekintendő, aminek pontosítását magán a területen, az

adott időszak aktuális állapotának megfelelően kell elvégezni.

(a) Kezelési egység kódja: KE-1

(b) Kezelési egység meghatározása: elsősorban a Natura 2000 területen található erdők tartoznak ide, másodsorban néhány kisebb facsoport, fasor. A terület erdősültsége jelentős, szinte kizárólag erdőállományok alkotják.

Összességében a kezelési egység kiterjedése 375,8 ha. A kezelési egység nagy része erdőtervezett erdő, szerepel az Országos Erdőállomány Adattárban (96,1%). Az erdőállományok egy része idős, természetes, természetközeli vagy származékerdő, főképp keményfás ligeterdő. Ezeken kívül nagyobb arányban fiatalabb ligeterdő felújítások fordulnak elő a területen. Kevés akácos, vörös tölgyes (*Quercus rubra*), nemes nyáras (*Populus x euramericana*) is előfordul

Az érintett erdőrészek leg többje faanyagtermelő elsődleges rendeltetésű, 3 részlet talajvédelmi, továbbá 2 erdőrészlet (Jánkmajtis 6A, 7B) Natura 2000 elsődleges rendeltetésű. Az érintett erdőrészek jelenleg főként kocsányos tölgyesek (*Quercus robur*) és elegyes tölgyesek (egyéb lomb elegyes, kőrises), előfordul néhány akácos, egyéb kemény lombos, nemes nyáras erdőrészlet is. A távlati célállományok kocsányos tölgyesek vagy kőrises tölgyesek.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): keményfás ártéri erdők (J6), gyertyános-kocsányos tölgyesek (K1a), őshonos fafajú fiatalosok (P1), őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők (RB), őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők (RC), őshonos lombos fafajokkal elegyes idegenhonos lombos és vegyes erdők (RDb), akácültetvények (S1)
- A kezelési egységben csekély kiterjedésben előforduló egyéb élőhelytípusok (Á-NÉR 2011 kódok szerint): nem zombékoló magassásrétek (B5), galagonyás-kökénysborókás száraz cserjések (P2b), idegenhonos cserje vagy japánkeserűfű fajok uralta állományok (P2c), őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok (RA), nem őshonos fajú ültetett facsoportok, erdősávok és fasorok (S7), nemesnyárasok (S2), egyéb ültetett tájidegen lombos erdők (S3)
- Natura 2000 élőhelyek: pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraeával* és *Carpinus betulusszal* (91G0*) (jelölő élőhely), keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*) (91F0) (jelölő élőhely)
- Érintett erdőrészek és egyéb részek: Császló 2A, Darnó 1A, 1B, 1C, 1D, 1E, 1F, 1G, Jánkmajtis 1A, 1B, 1C, 1D, 1E, 2A, 2B, 2C, 2D, 2E, 2F, 3A, 3B, 3C, 3D, 4A, 4B, 4C, 4D, 5A, 5B, 5TN, 6A, 7A, 7B, 8A, 8B, 8C, 8D, 8E, 8TI1, 9A, 9B, 9C, 9D, 10A, 10B, 10C, 10D, 11A, 11B, 11C, 11D, 11E, 11F, 11G, 12A, 12B, 12C, 12D, 12E, 12F, 12G, 12TI1, 13A, 13B, 13C, 14A, 14B, Kisnamény 1A, 2A, 2B, 2C, 2D, 2E, 2F, 2G, 2NY1, 2NY2
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*), pisze denevér (*Barbastella barbastellus*), nagyfülű denevér (*Myotis bechsteinii*), hegyesorrú denevér (*Myotis blythii*), brandt-denevér (*Myotis brandtii*), tavi denevér (*Myotis dasycneme*), vízi denevér (*Myotis daubentonii*), csonkafülű denevér (*Myotis*

emarginatus), bajuszos denevér (*Myotis mystacinus*), horgasszörű denevér (*Myotis nattereri*), barna hosszúfülű denevér (*Plecotus auritus*), szürke hosszúfülű denevér (*Plecotus austriacus*), kései denevér (*Eptesicus serotinus*), szőröskarú denevér (*Nyctalus leisleri*), korai denevér (*Nyctalus noctula*), fehérszélű denevér (*Pipistrellus kuhlii*), durvavitorlájú denevér (*Pipistrellus nathusii*), törpe denevér (*Pipistrellus pipistrellus*), szoprán denevér (*Pipistrellus pygmaeus*), elevenszülő gyík (*Zootoca vivipara*)

- Érintett, egyéb kiemelt fajok: keresztes vipera (*Vipera berus*), darázsölyv (*Pernis apivorus*), fekete gólya (*Ciconia nigra*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Javasolt az erdő minden olyan részletében, amely tartalmaz jelölő élőhelyet, az átmeneti üzemmód bevezetését a vágásos üzemmód helyett. Törekedni kell az intenzíven terjedő idegenhonos fafajok (gyalogakác elsősorban) arányának csökkentésére.

A vadgazdálkodási körzetben az apróvadas területekre fokozott figyelmet kell fordítani és az apróvadas jelleg fenntartására kell törekedni.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

- Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény rendelkezései.
- vonatkozó erdőterv rendelet, körzeti erdőterv:
- Körzeti erdőterv: A Szatmár-Nagyecsed-i erdőtervezési körzet erdőterve (érvényes: 2016. -2025.12.31.) Határozat ügyiratszám: HB-03/ERD/07149-1/2017.

b) Javasolt előírások:

- A közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészleteiben a folyamatos erdőborítást biztosító átmeneti, örökerdő vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés. (E03).
- A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során. (E18).
- Fokozottan védett jelölő madárfaj fészkének (madárfajtól függően meghatározott) körzetében fészkelési időszakban az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozása. (E20) /Megjegyzés: darázsölyv (*Pernis apivorus*), fekete gólya (*Ciconia nigra*)/.
- Az erdő talajának megóvása érdekében a teljes talaj-előkészítés elhagyása. (E47). (Megjegyzés: ez a javaslat nem vonatkozik a meglévő akácos és nemes nyáras állományokra.)
- A vegyes összetételű faállományokban a nevelővágások során az idegenhonos fafajok eltávolítása. (E29).
- Lehetőség szerint mechanikai módszerek (pl. kézi cserjeirtás, szárzúzás, kaszálás) alkalmazandók agresszívan terjedő fajok visszaszorítására. (E72).
- Állománynevelés során a nyiladékok és állományszélek felé - a díszes tarkalepke védelmében - legalább 10 m széles erdőszegély létrehozásának elősegítése vagy a meglévők fenntartása. Az elő- és véghasználatok során az idegenhonos növények eltávolítása (az őshonos növényekre nézve kíméletes módszerekkel). (E14).

(Megjegyzés: a Natura 2000 terület erdői jelenleg megfelelő életteret nyújtanak a díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*) populációi számára, ugyanakkor a kedvező állapotok tartós fenntartásához szükség van beavatkozásokra is.) (Állománynevelés során a nyiladékok és állományszélek felé – a díszes tarkalepke védelmében – legalább 10 m széles erdőszegély létrehozásának elősegítése vagy a meglévők fenntartása. Az elő- és véghasználatok során az idegenhonos növények eltávolítása (az őshonos növényekre nézve kíméletes módszerekkel). (E14) /Magyarázat: a Natura 2000 terület erdői jelenleg megfelelő életteret nyújtanak a díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*) populációi számára, ugyanakkor a kedvező állapotok tartós fenntartásához szükség van beavatkozásokra is./

- A cserjés-magaskórós üde erdőszegélyek fenntartása a jelölő sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*) fennmaradás miatt is fontos az előírás-sorban megjelölt díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*) mellett. A vadlétszám csökkentés is indokolt, mivel a jelenlegi vadlétszám a jelölő erdőtársulások cserje- és gyepszintjét láthatóan károsítja, ez a jelölő értékek közül főképp a díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*) táplálkozási lehetőségét korlátozza. Főképp a vaddisznó (*Sus scrofa*) okoz problémát. A vaddisznó állománycsökkentéséhez intenzív vadászatra volna szükség, a terület fedettsége miatt a hajtás, mint legeredményesebb vadászati mód kívánatos.
- A medrek fenntartási munkái során madárvédelmi okok miatt és a szegélyélőhelyekhez kötődő jelölő lepkefajok (sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*), díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*)) állományai védelmében szükséges a cserjék egy részét meghagyni. Ugyanakkor a teljes becserjésedés meggátolása is szükséges, többek között a nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*) állomány miatt.) Szóró, sózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki. (VA01).
- Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni. A kerítéseket legkésőbb az utolsó tisztítási munka elvégzését követő egy éven belül le kell bontani. (VA02).

(f) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Javasolt a vízmegtartás lehetőségeinek javítása. Javasolt megvizsgálni, hogy a kezelési egységen végighaladó Tapolnok-főcsatorna medrében létre lehet-e hozni olyan fix fenékküszöböket, amelyek a kisvizes időszakokban elősegítik a felszínközeli víz szintjének megtartását, de tavasszal sem okoznak a felvíz művelt területein káros belvízi elöntést. Ez szükséges volna a kezelési egység vízállapotának javításához. A fejlesztési javaslat a KE-4 egység területét is érinti, azon valószínű meg.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén olyan tevékenység, amely a természetközeli élőhelyek területének csökkenésével jár (beépítés, vonalas létesítmények kialakítása) nem javasolható.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kisvizes időszakokban történő vízviisszatartás a Tapolnok-főcsatorna mentén a jelölő erdei

élőhelyek állományainak állapotát javítaná, a felszínközeli víz szintjének emelésével. Holtfát is tartalmazó idős erdőállományok megléte szükséges a közösségi jelentőségű nagy szarvasbogar (*Lucanus cervus*) és nagy hősincér (*Cerambyx cerdo*) bogárfajok állományainak fennmaradásához. A cserjés-magaskórós üde erdőszegélyek fenntartása a közösségi jelentőségű díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*) fennmaradás miatt fontos. A vadlétszám csökkentés a sikeres erdőfelújítások feltétele.

(a) Kezelési egység kódja: KE-2

(b) Kezelési egység meghatározása: ebbe a kezelési egységbe tartoznak a Natura 2000 terület gyepterületei. Ezek nem meghatározóak, összes kiterjedésük 12,36 ha. A nyiladékok tartoznak ide, illetve az erdőben található néhány kisebb tisztás. Minden érintett terület szerepel az Országos Erdőállomány Adattárban, mint egyéb részlet, „tisztás”, „út” vagy „nyiladék”.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): jellegtelen üde gyepek (OB)
- A kezelési egységben csekély kiterjedésben előforduló egyéb élőhelytípusok (Á-NÉR 2011 kódok szerint): mocsárrétek (D34), taposott gyomnövényzet és ruderalis iszappnövényzet (OG), idegenhonos cserje vagy japánkeserűfű fajok uralta állományok (P2c)
- Natura 2000 élőhelyek: -
- Érintett erdőrészek és egyéb részek: Darnó 1NY, Jánkmajtis 1NY, 1ÚT, 2ÚT, 3NY, 4NY, 4TI, 4ÚT, 5NY, 5TI, 5ÚT, 6NY, 7NY, 8NY, 8TI1, 8TI2, 8ÚT, 9NY, 9TI, 9ÚT, 10NY, 11NY, 12NY, 12TI1, 12TI2, 12ÚT, 13NY, 13TI, 13ÚT
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: elevenszülő gyík (*Zootoca vivipara*), Érintett, egyéb kiemelt fajok: keresztes vipera (*Vipera berus*), A nyiladékokon helyenként előfordul a sziki kocsord (*Peucedanum officinale*), más kocsordokkal együtt (*P. alsaticum*, *P. carvifolia*). Gyakori a főnyiladék árkaiban a tiszaparti margitvirág (*Leucanthemella serotina*), előfordul a kenyérbél cickafark (*Achillea ptarmica*) is. Értékes faj az erdő K-i részeinek nyiladékain előforduló pázsitos nőszirm (*Iris graminea*), amelynek az egész Észak-Alföldön csak itt ismert az előfordulása.

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A nyiladékokat szükséges a jelenlegi állapotnak megfelelően fenntartani. A gypesedett részeket kaszálás végezhető. A cserjésedést szükséges meggátolni, elsősorban a nyiladékokon helyenként megjelenő gyalogakác visszaszorítása fontos.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni (nem vonatkozik a nyiladékokra).

b) Javasolt előírások:

- Kizárólag kaszálással történő hasznosítás. (GY20)(Megjegyzés: hasznosítás a Jánkmajtis 8TI1 és a 12TI1 részletek esetén merül föl.)
- A gyepek cserjésedésének megakadályozása, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzése. (GY28). (Megjegyzés: a Jánkmajtis 8TI1 és a 12TI1 részletek esetén merül föl.)
- A tisztások fátlan állapotban tartása, tisztásként való további nyilvántartása. (E12).
- A tűzpásztákon, nyiladékokon az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok visszaszorítása (E71).

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatokat nem teszünk.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén olyan tevékenység, amely a természetközeli élőhelyek területének csökkenésével jár (beépítés, vonalas létesítmények kialakítása) nem javasolható.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

Az élőhelyi változatosság fenntartása miatt a kisebb tisztások gyepként való kezelése indokolt. Szükséges a nyiladékok fenntartása nem csak a szegélyeken táplálkozó közösségi jelentőségű díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*), hanem a nyiladékok gyepes részein több helyen előforduló közösségi jelentőségű nagy szikibagoly (*Gortyna borelii lanata*) állományainak fennmaradása miatt is. Az intenzíven terjedő gyalogakác (*Amorpha fruticosa*) irtása a fertőzési gócpont megszüntetése miatt kívánatos.

(a) Kezelési egység kódja: KE-3

(b) Kezelési egység meghatározása: ebbe a kezelési egységbe tartozik két olyan akácserdősáv, amelyeket a továbbiakban szükséges volna megszüntetni. Ezek a vasúti töltés felől spontán terjeszkedő állományok. A kezelési egység kiterjedése 0,53 ha.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): nem őshonos fajú ültetett facsoportok, erdősávok és fasorok (S7)
- Natura 2000 élőhelyek: -
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: -

- Érintett, egyéb kiemelt fajok: -

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Javasolt a kezelési egységbe tartozó fasorok megszüntetése és helyükön az eredeti használati mód helyreállítása rét művelési ágú területekre.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A Natura 2000 területekre vonatkozó kezelési jellegű kötelező előírások és korlátozások a fenntartási terv elfogadásának időpontjában a kezelési egység élőhelytípusaira nincsenek.

b) Javasolt előírások:

- Inváziós fás szárúak mechanikus irtása. (GY26).

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén a facsoportok, fasorok és cserjesávok letermelése élőhelyfejlesztési javaslatnak minősül. Javasolt a kezelési egységbe tartozó fasorok megszüntetése és helyükön az eredeti használati mód helyreállítása rét művelési ágú területekre.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatot nem teszünk.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A Natura 2000 területen általában véve nem jellemző akácfasorok, facsoportok jelenléte. A kezelési egységet alkotó fehér akác fasorok gócpontjai lehetnek az fehér akác terjedésének a Natura 2000 terület déli részén.

(a) Kezelési egység kódja: KE-4

(b) Kezelési egység meghatározása: ebbe a kezelési egységbe tartozik a Tapolnok-főcsatorna medre, partéle és a csatorna ingatlanán található fasorok, cserjesávok, gyepek. Ide tartozik továbbá a külön nem ábrázolt Noborda csatorna (Darnó 0116 hrsz). A kezelési egység összes kiterjedése 6,49 ha.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): harmatkásás, békabuzogányos, pántlikafüves mocsári-vízparti növényzet (B2), vízparti virágkákás, csetkákás, vízi hídörös, mételykórós mocsarak (B3), jellegtelen üde gyepek (OB), galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések (P2b), őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdőszávok (RA), nem őshonos fajú ültetett facsoportok, erdőszávok és fasorok (S7), magaskórós ruderalis gyomnövényzet (OF)

- Natura 2000 élőhelyek: -
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: -
- Érintett, egyéb kiemelt fajok: vidra (*Lutra lutra*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Partkezelés: a Tapolnok-főcsatorna és a Noborda csatorna részsűin és partjain a meder hosszszelvényének egy részén cserjés-fás szegélyvegetáció található. Ez a szegélyvegetáció több szakaszon ligetes jellegű, őshonos fákkal (évszázados kocsányos tölgyek, idős fehér nyárok is előfordulnak), de előfordulnak intenzíven terjedő, illetve inváziós fajok fák és cserjék is (fehér akác (*Robinia pseudo-acacia*), zöld juhar (*Acer negundo*), vörös kőris (*Fraxinus pennsylvanica*), gyalogakác (*Amorpha fruticosa*)).

A faszoroknak és cserjéseknek a meghagyására törekedni kell, de a tájidegen fafajokat és a gyalogakácot szükséges volna kiszálatni. A tájidegen fafajok esetében támogatható a sarjak gyomirtószerrel való kezelése, az előírások betartása mellett.

Kotrás, üledékkitermelés: a medrek jelenlegi állapotában ugyan nem jellemző az üledékfelhalmozódás (a fenntartási terv időszakában ráadásul a meder az év nagy részében száraz volt), de nem jelenthető ki, hogy a jövőben a vízügyi kezelő részéről a meder vízszállító kapacitásának megőrzése érdekében nem merül föl az üledékkitermelésre vonatkozó igény.

Javasolt időbeli korlátozás: a kotrási, üledékeltávolítási munkálatok kivitelezése szempontjából élővilágvédelmi szempontból javasolható időpont a július 15.-november 1. közötti időszak.

Javasolt térbeli korlátozás: a Tapolnok-főcsatornán a jövőben esetlegesen tervezett kotrási, üledékeltávolítási munkálatok kivitelezése során javasolt, hogy kerüljön meghatározásra egy kivitelezési oldal, mely a későbbiekben is fenntartási oldalként funkcionálhat, ill. a másik oldal legyen ún. ökológiai oldal, melynek fő szerepe, hogy élőhelyet biztosítson a vízfolyás és a vízfolyást kísérő növényzet, valamint a hozzá kapcsolódó életközösség számára, ezáltal biztosítsa, hogy a középvízi meder ökológiai folyosó és magterület funkcióját ellássa a fenntartási jellegű munkák ellenére is. A kivitelezési oldalon a kisvízi medret kísérő magasabb rendű növényzet –különös tekintettel a kivitelezést akadályozó fásszárú vegetációra – eltávolításra kerül, ill. eltávolításra kerül a középvízi meder kereszt-szelvényének kivitelezési oldal felé eső 50%- ából az üledék, ill. az emerz mocsári- és hínárnövényzet. Ezzel szemben javasolt, hogy a kivitelezési oldallal szemközti ökológiai oldalon a kisvízi medret kísérő szegélynövényzet, valamint a középvízi meder kereszt-szelvényének kivitelezési oldal felé eső 50%-ában az üledék, ill. az emerz mocsári- és hínárnövényzet változatlan formában kerüljön megőrzésre.

Vízviisszatartás, medertározás: a csatornáknak csapoló hatása van az erdőkre.

A drénező hatás azokban az időszakokban nyilvánul meg, amikor a fenékszint alatta van a felszínközeli víz szintjének. Javasolt megvizsgálni, hogy a Tapolnok-főcsatornán lehetséges-e fix küszöbszintű fenékküszöbök beépítése, úgy, hogy káros belvízi elöntést tavasszal ezáltal se okozzon, de a felszínközeli vízszintet a nyári időszakban is magasan lehessen vele tartani. Ennek kimérésére természetesen geodéziai felmérésre van szükség.

Megjegyezzük, hogy a vízügyi kezelő Felső-Tisza-Vidéki Vízügyi Igazgatóságnem javasolja fenékküszöb beépítését a mederbe, mivel az főgyűjtő belvízvédelmi csatorna, amely több vízfolyás vízhozamát szállítja tovább.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-

javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A Natura 2000 területekre vonatkozó kezelési jellegű kötelező előírások és korlátozások a fenntartási terv elfogadásának időpontjában a kezelési egység élőhelytípusaira nincsenek.

b) Javasolt előírások:

- A gazdálkodási tevékenység során nem megengedett a gyepfelszín maradandó károsítása. (V07).

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A vízvisszatartásra vonatkozó javaslatok élőhelyrekonstrukciós javaslatnak minősülnek.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatot nem teszünk.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A Natura 2000 terület értékes erdős jelölő és közösségi jelentőségű élőhelyeinek [Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraeával* és *Carpinus betulusszal* (91G0*), keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*) (91F0)] hosszú távú fennmaradásához elengedhetetlen a talajvíz (felszínközeli víz) magas szinten tartása az aszályos időszakokban is. A kezelési javaslatnak a KE-1 kezelési egység Tapolnok-főcsatornához közel eső részére pozitív hatása van, és ezen keresztül pozitív hatása van a közösségi jelentőségű díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*) állományaira.

Indokolt továbbá a vízfolyást kísérő idős fasorrészek állandó fenntartása, legalább az egyik parton („ökológiai oldal”).

(a) Kezelési egység kódja: KE-5

(b) Kezelési egység meghatározása: ebbe a kezelési egységbe 2 kicsi szántóföld tartozik, mindkettő elszántás. Mindkettő sávot a Kisnamény 0230 hrsz.-ú csatorna földrészlet területéből szántották el.

Összterületük 0,21 ha.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák (T1)
- Natura 2000 élőhelyek: -
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: -
- Érintett, egyéb kiemelt fajok: -

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kötelezően betartandó előírásokon és a javasolt előírásokon túlmenően nem fogalmazunk meg javaslatokat.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A Natura 2000 területekre vonatkozó gazdálkodási jellegű kötelező előírások és korlátozások a fenntartási terv elfogadásának időpontjában a kezelési egység élőhelytípusaira nincsenek.

b) Javasolt előírások:

- Szántóföldön trágyaszarvas nem alakítható ki. (SZ13).
- Kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő szerek alkalmazása engedélyezett. (SZ19).
- Totális gyomirtó szerek használata nem engedélyezhető a területen. (SZ24).
- Tápanyag-utánpótlást csak szerves trágyával lehet végezni. (SZ37).
- Szántó füves élőhellyé alakítása spontán felhagyással, kivéve az inváziós növényfajok irtását. (SZ53). /Megjegyzés: gyalogakác (*Amorpha fruticosa*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), kőris /

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Szükséges lenne az elszántások felhagyása, hogy a terület vissza tudjon gyepesedni. Amíg a gyepesedés nem történik meg, szükséges az érintkező területek állapotromlásának elkerülése érdekében az önkéntesen vállalható előírások betartása.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén gazdálkodáshoz nem köthető javaslatot nem teszünk.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egység területének természetessége a fejlesztési javaslatok figyelembe vétele esetén egyértelműen javulni fog (a területek szántóból gyep-pé-cserjéssé alakulnak).

(a) Kezelési egység kódja: KE-6

(b) Kezelési egység meghatározása: ide tartozik az erdészház, és a Jánkmajtis-Kisnamény műút mentén húzódó fás-cserjés útszegély-utárok. Az erdészház szerepel az Országos Erdőállomány Adattárban, mint egyéb részlet (Jánkmajtis 4ÉP). A kezelési egység kiterjedése 1,18 ha.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): tanyák, családi gazdaságok (U10), nem őshonos fajú ültetett facsoportok, erdősávok és fasorok (S7), őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok (RA), galagonyás-kökényes-borókás

- száraz cserjések (P2b)
- Natura 2000 élőhelyek: -
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*)
díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*), elevenszülő gyík (*Zootoca vivipara*)
- Érintett, egyéb kiemelt fajok: keresztes vipera (*Vipera berus*),

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Fontos a kezelési egységet alkotó élőhelyfoltok esetében a folyamatos gyommentesítés a gyomok terjedése és az adventív cserjésedés megakadályozása érdekében. Az erdészházat az erdészeti kezelőnek kell karbantartania.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A Natura 2000 területekre vonatkozó gazdálkodási jellegű kötelező előírások és korlátozások a fenntartási terv elfogadásának időpontjában a kezelési egység élőhelytípusaira nincsenek.

b) Javasolt előírások:

- Az inváziós gyomok virágzásban történő kaszálása. (GY107).
- Erősen fertőzött foltok sokkoló kaszálással történő kezelése évente legalább háromszor. (GY108).

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Élőhelyrekonstrukcióra vonatkozó javaslat nem adható meg.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz nem köthető jellegű kezelési javaslatok a kezelési egységre vonatkozóan nem merülnek fel.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egységbe tartozó területek kezelésével megakadályozható a további gyomosodás, illetve az özönfajok terjedése.

(a) Kezelési egység kódja: KE-7

(b) Kezelési egység meghatározása: kezelést nem igénylő területek: műutak felületei. A kezelési egység kiterjedése 1,36 ha.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): út- és vasúthálózat (U11)
- Natura 2000 élőhelyek: -
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: -
- Érintett, egyéb kiemelt fajok: -

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Idős fák esetében a közúti forgalmat veszélyeztető ágak eltávolítása a fák kímélete mellett.

Az út menti cserjések fontos élőhelyei a keresztes vipéráknak és az elevenszülő gyíkoknak ezért ezek kímélete szükséges,

Vegyszerezés kerülendő.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A Natura 2000 területekre vonatkozó gazdálkodási jellegű kötelező előírások és korlátozások a fenntartási terv elfogadásának időpontjában a kezelési egység élőhelytípusaira nincsenek.

b) Javasolt előírások:

Nem tartunk szükségesnek javasolt előírást.

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Élőhelyrekonstrukcióra vonatkozó javaslat nem adható meg.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz nem köthető jellegű kezelési javaslatok a kezelési egységre vonatkozóan nem merülnek fel.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

Fenti élőhelyek kezelést nem igényelnek vagy esetükben nem értelmezhető a kezelés. A műutak jellegüknél és funkciójuknál fogva nem alkalmasak arra, hogy jelölő élőhelyeket lehessen fenntartani vagy kialakítani rajtuk.

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

Az élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatokat a dokumentáció a 3.2.1. fejezetben, a kezelési egységekre vonatkozó kezelési javaslatokkal egységes szerkezetben tárgyalja. Az élőhelyrekonstrukciós javaslatok összefoglalóan a következők:

KE-1: javasolt a vízmegtartás lehetőségeinek javítása.

KE-3: a kezelési egység területén a facsoportok, fasorok és cserjesávok letermelése élőhelyfejlesztési javaslatnak minősül.

KE-4: a vízvisszatartásra vonatkozó javaslatok élőhelyrekonstrukciós javaslatnak minősülnek.

KE-5: javasolt az elszántások felhagyása, hogy a terület vissza tudjon gyepesedni.

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

A tervezési terület közösségi jelentőségű fajainak védelme alapvetően az élőhelyek megfelelő kezelésén keresztül biztosítható, a 3.2.1. fejezetben részletezett élőhelykezelési javaslatok alapján.

A KE-1, KE-2, KE-4: kezelési egység által érintett faj a díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*).

3.2.4. Kutatás, monitorozás

A Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) keretében a területen monitorozás nem zajlik.

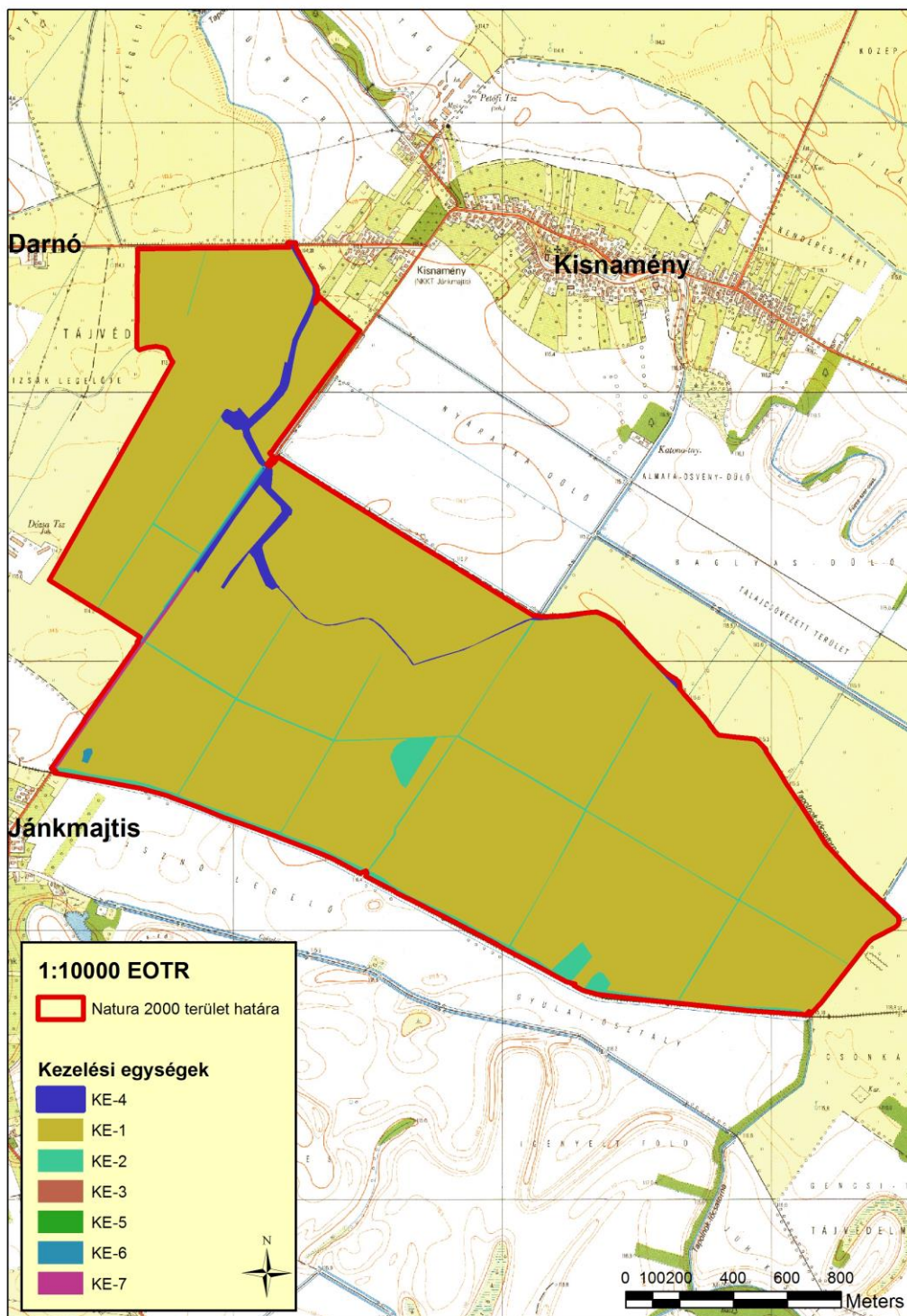
A tervezés alapját jelentő 1:10.000 léptékű élőhelyterképezés, illetve a jelölő fajokra vonatkozó botanikai és zoológiai felmérés 2016-ban készült el a teljes területre nézve. A további kutatás és monitorozás tekintetében a 2016-os felmérés eredményeit célszerű alapállapotnak tekinteni.

A jövőben szükséges a területen a kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű élőhelyek kiterjedésének és természetességének, valamint a jelölő fajok állományának nyomon követése.

A jelölő élőhelyek monitorozására javasolható 10 évente az NBmR protokoll szerinti élőhelyterképezés elvégzése. Az élőhelyek ennél ritkábban végzett monitorozása vélhetőleg nem ad megfelelő lehetőséget az esetlegesen beinduló negatív folyamatok megváltoztatását célzó idejében történő beavatkozásra. Javasolt a jelölő élőhelyek (91G0* - Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraea*-val és *Carpinus betulus*-sal, 91F0 - Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*)) állományainak változását is egy-egy mintavételi helyen monitorozni, erre alkalmas módszer a közösségi jelentőségű erdőkre vonatkozó módszertan.

3.2.5. Mellékletek

A gazdálkodáshoz és egyéb területhasználathoz köthető kezelési egységek megjelenítése.

A tervezési terület kezelési egységei. 2017.01.24.

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

A tervezési terület egésze a Jánki-erdő (HUHN20056) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területbe tartozik, továbbá a Szatmár-Bereg Különleges Madárvédelmi

Terület (HUHN10001) része, tehát a tervezési területre alapvetően a 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet az irányadó.

Ezen túl a terület az országos ökológiai hálózat magterület övezetének is része (ld. 1.6. fejezet)

2019-es adatok alapján a terület erdőállománya 106 részletben 382,59hektáron helyezkedik el és az erdőrészek állami, magán és vegyes tulajdonban vannak.

A tervezési terület teljes egésze (100%) a Magyar Állam tulajdonában van.

A kezelési javaslatok megvalósítása esetén a fentebb összefoglalt körülményeket kell figyelembe venni.

3.3.1. Agrártámogatások

3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszerek

Bevezetés

Az Európai Unió mezőgazdasági támogatási rendszere, a közös agrárpolitika (KAP) két pilléren nyugszik: az első pillér (KAP I.) a közvetlen támogatásokat és a piaci intézkedéseket finanszírozza, teljes egészében az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) terhére. A második pillér (KAP II.) az unió vidékfejlesztési politikáját szolgálja, melyet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) regionális vagy nemzeti források társfinanszírozásával működtet.

A Natura 2000 területen gazdálkodók a KAP I. pillér támogatásain túlmenően részesedhetnek a KAP II. pillér forrásaiból is, melyeket a 2014-2020 közötti időszakra Magyarországon a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 tartalmaz. A betartandó előírásokat a 2015-2018 között folyamatosan megjelentetett pályázati felhívások foglalják magukba. A 2007-2013 közötti időszakban igénybe vehető támogatások egy részének felhasználása még nem zárult le, az ezekről szóló jogcímrendeletek továbbra is hatályban maradnak mindaddig, amíg történik belőlük kifizetés – ez elsősorban az erdős támogatások esetében fordulhat elő.

A 2014-2020 közötti időszak végéhez közeledve – hasonlóan a 2007-2013 közötti időszak végéhez – átmeneti szabályokat terjesztett elő az Európai Bizottság. Ennek értelmében a 2021. évre egy átmeneti időszakot hirdettek meg, amelyben a KAP II. pillért érintően többek között a terület- és állatlétszám alapú vidékfejlesztési támogatásokat – amelyek jellemzően több éves kötelezettségvállalásúak – meghosszabbíthatja a tagállam. Az átmeneti évben várhatóan a KAP I. pillér alá tartozó közvetlen támogatások is elérhetőek lesznek a jelenlegi feltételek mellett. Az átmeneti szabályok miatt az új tervezési ciklus előre láthatóan 2022-től indul, és 2027-ig tart.

A 2014-2020 között elérhető agrártámogatásokról aktualizált összefoglalás található az állami természetvédelem honlapján:

http://termeszetvedelem.hu/_user/browser/File/N2k_fennterv/3_%20mell%C3%A9klet_aktualizalt_041219.pdf

Továbbá a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 jelenleg elérhető pályázati felhívásai megtekinthetők az alábbi linken: <https://www.palyazat.gov.hu/doc/4523>

A jelenlegi támogatási időszakban a Vidékfejlesztési Program keretében számos olyan

intézkedés elérhető, ahol a Natura 2000 területeken gazdálkodók támogatási forrásokhoz juthatnak vagy előnyt élvezhetnek a pontozási rendszerekben.

Legfontosabbak ezek közül a kompenzációs jellegű kifizetések, melyek a gyepterületek és magánerdők esetében érhetők el. A Natura 2000 gyepterületekre vonatkozó földhasználati szabályok betartása azonban független attól, hogy a gazdálkodó igényelte-e a támogatást vagy sem. Az adminisztratív eszközök tekintetében a Natura 2000 területekre járó kompenzáció ráépül az egyéb elérhető támogatásokra, a gazdálkodók a Natura 2000 intézkedés mellett jogosultak többek között az egységes területalapú támogatásra (SAPS) is.

Az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott erdőrésztlet területén felmerülő költségek és jövedelemkiesés ellentételezése céljából a magánkézben lévő, Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz kompenzációs támogatás igényelhető, melynek összege az erdő természetességétől, a faállomány korától és összetételétől függően változik.

Az önkéntesen vállalt előírások elsősorban az agrár-környezetgazdálkodás, ökológiai gazdálkodás és az erdészet, erdő-környezetvédelem, természetmegőrzés témakörébe integrálódnak.

Az agrár-környezetgazdálkodási (AKG) kifizetési rendszer olyan önkéntes alapon működő program, amelyben résztvevők az agrár-környezetgazdálkodási célok elérésének érdekében többlet tevékenységek elvégzését vállalják gazdálkodásuk során. Amennyiben a gazdálkodó az adott Natura 2000 gyepterület vonatkozásában kompenzációs támogatás igénybevételére jogosult, úgy a gyepterületeket érintő AKG tematikus előírascsoportok esetén a támogatási összeg a kompenzációs támogatás összegével csökkentésre kerül.

Egyes esetekben az erdőkire lehívható támogatások szektortól függetlenül is igénybe vehetők (pl. természeti katasztrófa (vízkár, szélkár, tűzkár) által sújtott területeken az erdészeti potenciál helyreállítására, másodlagos erdőkárok megelőzésére, illetve erdőszerkezet átalakításához), más esetben az állami és önkormányzati szektor kizárásra került.

Támogatás vehető még igénybe olyan földhasználati intézkedésekre, amelyek gazdálkodáshoz közvetlenül nem kapcsolódnak, ugyanakkor a vidéki táj értékeinek, állat- és növényvilágának fennmaradását szolgálják, és ezáltal növelik a Natura 2000 területek közjóléti értékét, illetve hozzájárulnak a környezetgazdálkodási célok teljesítéséhez (az erdő esetében az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházásokhoz nyújtott támogatás, a mezőgazdasági területek esetében az élőhelyfejlesztési és vízvédelmi célú nem termelő beruházások).

A tervezési területen elérhető támogatások rövid ismertetése

A jelenleg hatályos Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer 2014. évi adatok alapján a Jánki-erdő kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület Császló, Darnó, Jánkmajtis és Kisnamény közigazgatási területeket érintve három fizikai blokkban található, azonban a terület jellegéből adódóan (erdőterületek) fizikai blokkok területnagyságának mindössze 1,99 %-a esik olyan mezőgazdaságilag támogatható területre, melyre agrártámogatás igényelhető. Az azonosítók évenként változnak, így a táblázat csak tájékoztató jellegű. A Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer (MePAR) legfrissebb adatai a <https://www.mepar.hu/> honlapon érhetők el.

MEPAR Blokkazonosító	Teljes terület (ha)	Támogatható terület (ha)	KAT
T33HK-6-11	169,84	3,79	0
T1HHK-J-11	146,62	4,09	-
T073K-T-11*	79,67	00,0	0

* Az adott Mepar-blokknak nem a teljes területe fed át a Natura 2000 terület területével.

A fizikai blokkban gazdálkodó mezőgazdasági termelők számára az alábbi agrártámogatási források érhetőek el:

Egységes területalapú támogatás (SAPS):

A támogatás mértékéről évente a vidékfejlesztésért felelős miniszter dönt miniszteri rendeletben. A támogatás igénybevételének feltétele, hogy a gazdálkodó maradéktalanul tartsa be az 50/2008. (IV.24.) FVM rendeletben foglaltakat, amely a Helyes Mezőgazdasági és Környezeti állapot feltételrendszereit tartalmazza.

2015-től önállóan nem, csak a zöldítés támogatással együtt igényelhető.

Zöldítés támogatás:

A zöldítés keretében elnyert támogatási összeget kifejezetten az éghajlat és a környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatokra kell fordítani. Elsődleges célja, hogy a mezőgazdasági tevékenységet végzők egyre nagyobb mértékben járuljanak hozzá a mezőgazdaság alapját is képező környezet és természeti erőforrások megőrzéséhez.

A zöldítés három különböző gyakorlat összessége: állandó gyepterületek fenntartása; terménydiverzifikáció (azaz a növénytermesztés diverzifikálása, változatosabbá tétele), illetve az ökológiai jelentőségű területek kijelölése (EFA). A zöldítés három gyakorlata nem minden esetben különül el egymástól.

Fontos, hogy a zöldítés támogatást csak az egységes területalapú (SAPS) támogatással érintett területek után lehet igényelni.

Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés (VP-4-10.1.1-15 és VP-4-10.1.1-16.) :

Középhosszú távú támogatási rendszer, melynek feltételeit a Vidékfejlesztési Program keretében meghirdetett pályázat szabályozza. A támogatás fő céljai a vidéki területek fenntartható fejlődésének támogatása, a környezet állapotának megőrzése és javítása, a mezőgazdasági eredetű környezeti terhelés csökkentése, környezetvédelmi szolgáltatások biztosítása, a természeti erőforrások fenntartható használatán alapuló mezőgazdasági gyakorlat erősítése. Kiemelten kívánja továbbá támogatni a biodiverzitás megőrzését a természetes életkörülményeik között (a gazdaságban), a természet, a víz, és a talaj védelmét a termőhelyi adottságoknak megfelelő termelési szerkezet kialakításával, a környezettudatos gazdálkodás és fenntartható tájhasználat kialakításával. Az agrár-környezetgazdálkodási intézkedések zonális természetvédelmi tematikus előíráscsoportjai (Magas Természeti Értékű Területek (MTÉT)) minden esetben egy adott helyen jellemző természet- és környezetvédelmi probléma kezelésére jöttek létre. A program keretében támogatják a területen gazdálkodókat a természetkímélő gazdálkodási módok kialakításában és fenntartásában olyan gazdálkodási előírásokkal, melyek önkéntes vállalásáért és teljesítéséért területalapú, vissza nem térítendő kifizetés illeti meg a gazdálkodót.

Az igényelhető célprogramok során támogatás igényelhet ő a szántóföldi növénytermesztés, gyepgazdálkodás, illetve a természetvédelmi célú gyeptelepítés támogatására.

Kötelező földhasználati előírások ellenértékeként igényelhető kompenzációs jellegű kifizetések:

A Natura hálózat gyeppel hasznosított területeire a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól értelmében speciális földhasználati előírások vonatkoznak, melyek betartása többletköltséget, illetve bevételkiesést jelentenek a gazdálkodók számára. A Vidékfejlesztési Program keretében pályázható „VP4-

12.1.1-16. - Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések” kompenzációs támogatás ezeknek a többletköltségeknek, valamint kieső bevételeknek az ellentételezésére szolgál.

Ehhez hasonlóan létezik a Vidékfejlesztési program keretében erdős területekre vonatkozó „VP4-12.2.1-16 - Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések” támogatás is. A Natura 2000 irányelveket érvényre juttató jogszabályok végrehajtásával érintett, az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott, magánjogi tulajdonban lévő Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz a felmerülő költségek és jövedelem kiesés ellentételezésére az erdő természetességétől, a faállomány korától és összetételétől függően évente, változó összegű kompenzációs támogatás igényelhető.

Erdő-környezetvédelmi kifizetések:

A Vidékfejlesztési Program keretében meghirdetett „VP4-15.1.1-17 - Erdő-környezetvédelmi kifizetések” pályázat célja a tudatos erdő-környezetvédelmi gazdálkodási módok elterjesztése, a fafajok adaptációs készségének növelése, az egyes területeken az erdőtípus, fafaj-összetétel, illetve gazdálkodási mód megváltoztatása. A kiírás alapján kizárólag magánjogi erdőgazdálkodó és települési önkormányzat kaphat támogatást a jogerős erdőtervvel rendelkező, Országos Erdőállomány Adattárban szereplő erdőrészletben történő örökérvényű erdőgazdálkodásra, erdőállományok kézimunka igényes ápolására, illetve természetkimélő anyagmozgatásra.

Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása

A „VP-4-11.1.-11.2.-15 Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása (ÖKO 15) és VP-4-11.1.-11.2.-18 Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása (ÖKO 18)” pályázat célja egyrészt a konvencionális területek ökológiai művelés alá vonásának ösztönzése, másrészt az ökológiai művelésbe vont területeken a gazdálkodási mód fenntartása, melynek feltételeit a Vidékfejlesztési Program keretében meghirdetett pályázat szabályozza.

Agrár-erdészeti rendszerek létrehozása

A VP5-8.2.1-16 számú felhívás célja a fásítások, mezővédő erdősávok rendszerének kialakítása, fás legelők területének növelése a jelenlegi erdőzónában és az alföldi erdőssztyepp területeken, hozzájárulva a mezőgazdasági és az állattenyésztési termelékenység növeléséhez.

Erdősítés támogatása

A VP5-8.1.1-16 számú felhívás célja a klímaváltozás hatásainak csökkentése, a szél és vízerózió elleni védekezés, valamint a faanyag, mint környezetbarát nyersanyag és megújuló energiaforrás iránti növekvő igény kielégítése érdekében az erdőterület növelésének támogatása.

Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások

A VP5-8.5.1.-16 számú felhívás a meglévő erdő természetességi állapotához képest magasabb természetességi állapotú, vagy a sarjeredetű állomány helyett magasabb ökológiai értékű, legalább azonos természetességű, nem sarj eredetű állomány létrehozását kívánja előmozdítani.

Erdészeti genetikai erőforrások megőrzése

A VP4-15.2.1.1-16 számú felhívás célja a klíma rezisztens fafajok biztosítása, fafajaink

evolúciós potenciáljának fenntartása a genetikai változatosság megőrzése a fajok alkalmazkodóképességének érdekében.

Erdészeti, genetikai erőforrások fejlesztése

A VP4-15.2.1.2.-17 számú felhívás célja a magyarországi erdészeti fajok genetikai erőforrásainak megőrzésével a meglévő genetikai változatosságot, mint az alkalmazkodóképesség alapját és fajokunk evolúciós potenciálját hosszútávon megvédje és fenntartsa.

Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok megelőzése

A VP5-8.3.1-17 számú felhívás az erdőgazdálkodás biztonsága érdekében szükséges fokozott figyelmet fordítani az erdőtüzek kialakulásának megelőzésére – a pályázati felhívás ehhez biztosít megfelelő támogatást.

Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok helyreállítása

A VP5-8.4.1.-16 számú támogatás célja az erdőtüzek vagy egyéb természeti katasztrófák – az éghajlatváltozással összefüggő eseményeket is beleértve és a katasztrófaesemények által károsított erdőgazdálkodási potenciál helyreállítása.

Erdei termelési potenciál mobilizálását szolgáló tevékenységek

A VP5-8.6.2-16 számú felhívás célja az erdők gazdasági értékének növelése olyan erdészeti beavatkozásokkal, amelyek által az erdők nagyobb mértékben képesek ellátni gazdasági értékteremtő funkciójukat.

Ide kell érteni azokat a beavatkozásokat is, amelyek hatásai nem azonnal, hanem a jövőben várható fahasználatok során tapasztalhatók.

Az erdei ökoszisztémák térítésmentesen nyújtott közjóléti funkcióinak fejlesztése

A VP4-8.5.2.-17 számú felhívás célja, hogy a magyar erdők közjavainak ingyenes elérhetőségének lehetősége jelentősen bővüljön.

Erdészeti technológiákra, valamint erdei termékek feldolgozására és piaci értékesítésére irányuló beruházások

A VP5-8.6.1-17 számú felhívás célja az erdőgazdálkodás hatékonyságának javításához és a természetközeli erdőgazdálkodási módok elterjedéséhez szükséges eszközök és géppark kialakításának ösztönzése, valamint az erdei termékek és melléktermékek gazdasági hasznosításához szükséges elsődleges feldolgozást szolgáló gépek és berendezések biztosítása, beleértve a lokális megújuló energiarendszer kiszolgálást, faipari feldolgozás előkészítését szolgáló gépeket, technológiát is.

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

Kifejezetten Natura 2000 területekre jelenleg a Natura 2000 és erdőterületekre vonatkozóan létezik kompenzációs kifizetés, azonban egyéb természetvédelmi szempontból fontos élőhelyre (vizes élőhelyek stb.) kidolgozott földhasználati előírás, illetve ez alapján kompenzációs kifizetés nincs hatályban. Ebből adódóan nincsenek speciális faj és élőhelyvédelmi intézkedések.

A jelenlegi agrártámogatási rendszer további jelentős korrekcióra szoruló hiányossága, hogy nem ösztönzi a természetvédelmi szempontból fontos gazdálkodói beavatkozásokat a nem hasznosított mezőgazdasági területeken. Egyúttal nem is teszi érdekeltté a gazdálkodót abban, hogy azok a nem hasznosított mezőgazdasági területek, amelyek éppen a hasznosítás hiánya miatt őriznek értékes közösségi jelentőségű élőhelytípusokat, fajokat - megfelelő (vagy jobb illetve nagyobb) állapotban és kiterjedésben fennmaradjanak.

Mivel ezek a területek rendszerint nem támogatható területrészek, így a támogatható terület maximalizálása érdekében a gazdálkodók gyakran eltüntetik a szegélyvegetációt, cserjéseket, kaszálják az értéktelen szénát adó, vagy vízállásos területeket is, amelyeken korábban nem folytattak intenzív jellegű gyepgazdálkodást. Ez a helyzet úgy javítható, ha agrártámogatás lesz igényelhető a nem művelt területekre, azaz nemcsak a kivett művelési ágú területekre, hanem a művelés alatt álló területek egyes részterületeire is.

Az erdőterületek vonatkozásában a jelenlegi természetvédelmi szempontokat elősegítő támogatási rendszer szinte kizárólag magán-erdőgazdálkodók számára elérhető. Támogatás igénybevételére nem jogosult önkormányzat, költségvetési szerv, valamint az a gazdálkodó szervezet, amelyben a Magyar Állam tulajdoni hányada eléri vagy meghaladja az 50%-ot. Szükséges lenne ezért olyan támogatási formákat és konstrukciókat kidolgozni és alkalmazni, amelyek állami erdőkben is lehetővé tesznek bizonyos – erdőgazdálkodási, továbbá nem is okvetlenül az erdőgazdálkodás szűken vett körén belül értelmezhető, de erdőterületen történő – beavatkozásokat.

A Natura 2000 területek közötti koherencia biztosítása érdekében fontos lenne a természeti területek és az ökológiai hálózatba tartozó területek kedvező állapotának megőrzése a Natura 2000 területeken kívül is. A problémára megoldás lehet, ha a természetvédelmi szempontból értékes, de gazdaságosan nem művelhető területek is legalább minimális mértékben támogathatóak lennének, ezáltal nem lennének teljesen haszontalanok a tulajdonosok, földhasználók számára.

A támogatási rendszer kialakítása során figyelembe kellene venni a támogatásra benyújtott terület természetvédelmi értékességét, sajátos ökoszisztéma szolgáltatásait, az ott megtalálható, elkülönülő élőhelyfoltok természetességi értékét és a jó természetességű területeken vagy részterületeken azoknak a fennmaradását segítő gazdálkodást vagy akár a „nem beavatkozást” kellene ösztönözni, az inváziós fajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével.

3.3.2. Pályázatok

A tervezési területre a természetvédelmi célkitűzések megvalósításával kapcsolatos pályázat nincs folyamatban, sem tervezési fázisban.

3.3.3. Egyéb

A tervezési területre nincs egyéb javaslat.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

Kifejtve a 3.4.2. pont alatti táblázatban, összevontan a kommunikáció címzettjeivel.

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

Felhasznált kommunikációs eszközök:	Kommunikáció címzettjei:	Időpont, helyszín	Egyéb információ
Egyeztető fórum	• gazdálkodók • a Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyonkezelői • a Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok • egyéb indokolt célcsoport: helyi lakosság	2017.03.07. (Jánkmajtis)	Résztevők száma: 8
Önkormányzati közzététel	• gazdálkodók • a Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyonkezelői • a Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok • egyéb indokolt célcsoport: helyi lakosság	2017.03.01-10. (Császló, Darnó, Jánkmajtis, Kisnamény)	Kifüggesztés darabszáma: 4
Honlap	• gazdálkodók • a Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyonkezelői • a Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok • egyéb indokolt célcsoport: helyi lakosság	2017.02.24-től meghatározott ideig letölthető volt.	http://www.emisszio.hu/n2
Érintettek levélben vagy e-mailben történő megkeresése és tájékoztatása	• a Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok	2017.02.28-03.02. között	Kiküldött értesítések darabszáma: 96 levél + 93 e-mail

A kommunikáció szervezése, lebonyolítása, tartalma:

1. Az egyeztető fórum időpontjának és helyszínének egyeztetése megtörtént az érintett szakmai tervezőkkel, természetvédelmi örökkel és a tájegységvezetővel, valamint a fórum helyszínének otthont adó Jánkmajtis község Polgármesteri Hivatalával (2017. február).
2. A fenntartási terv letölthetővé vált és a véleményezhetőségről cikk jelent meg a kommunikációban résztvevő E-misszió Egyesület honlapján (2017.02.24.).
3. Az érintett önkormányzatok (Császló, Darnó, Jánkmajtis, Kisnamény) 2017.03.01-10. között 10 nappal kifüggesztették a fenntartási tervet.
4. Az érintettek jelentős köre a fenntartási terv társadalmi egyeztetésének folyamatáról, a tervek véleményezhetőségéről, a véleményezés módjairól és határidejéről postai levélben (és/vagy e-mailben) értesítésre került. Az értesítő levelek célcsoportok szerinti egyedi összeállítással kerültek kiküldésre (2017.02.28 - 03.02. között) és tartalmazták a véleményezéshez szükséges információkat (terület kód, név, érintett települések, véleményezési határidők, egyeztető fórum időpontja stb.). A címzettek köre, az értesítés módja, a tőlük érkezett válaszok, valamint a rájuk adott tervezői válaszok a 4. sz. mellékletben találhatók.
5. Az érintettek felé meghirdetett időpontban és helyszínen, 2017.03.07-én 13:00 órai kezdéssel Jánkmajtis község Művelődési Házában (4741 Jánkmajtis, Kossuth L. út 10.) az

egyeztető fórum megtartásra került, melyről emlékeztető és fotó dokumentáció készült. A fórumon 8 fő vett részt.

6. A beérkezett véleményeket és észrevételeket a kommunikációban közreműködő szakértő összefoglalta, és a tervekészítő, valamint a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság részére eljuttatta.

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

Társadalmi egyeztetést követően 12 címzett részéről érkezett visszajelzés a Natura 2000 fenntartási tervvel kapcsolatban. A legtöbb véleményt megyei szervek küldték meg. Emellett voltak régiós, megyéken túlnyúló hatáskörű szervek, önkormányzatok is a véleményezők között. A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság részt vett a fenntartási terv egy részének elkészítésében.

A legfontosabb beérkezett vélemények a 3.4.3.1. táblázatban láthatóak.

3.4.3.1. A legfontosabb beérkezett vélemények:

Kommunikáció címzettje	Alkalmazott eszköz	Visszajelzett? (tartalom)	Hogyan?	Beépült a tervbe?	Hogyan? Ha nem épült be, miért?
HBM KH Debreceni Járási Hivatala, Agrárügyi Főosztály	- levél, és/v. email értesítés - kifüggesztés - honlap - egyeztető fórum	igen (Az Agrárügyi Főosztály Erdőfelügyeleti Osztály 5 oldalban foglalta össze véleményét: 11 számozatlan bekezdésben felhaborodásának adott hangot, 5 számozatlan bekezdésben tárgyi tévedéseket sorolt fel, 12 számozatlan bekezdésben hiányosságokra hívta fel a figyelmet. Végezetül kérte a terv átdolgozását)	Levélben	Részben	-A 275/2004. Korm. rend. 4.§ (4) alapján a területileg illetékes államigazgatási szervek a kommunikáció célcsoportjai, akikkel a tervet egyeztetni kell a készítés során. Ez jelen terv esetében is megvalósult. -A körzeti erdőtervek érvényességére vonatkozó információk időközben javításra kerültek a dokumentáció első részében is. -A körzeti erdőtervezés Natura 2000 elővizsgálati dokumentációra vonatkozó adatokat és szövegrészeket a tervekészítő törölte. -A Jánki-erdő esetében az Erdőfelügyeleti Osztály jelezte,

					hogy a a tarvágásos véghasználat minimalizálva lett. A tervkészítő viszont ebben az esetben is veszélyeztető tényezőnek tartja a tarvágást.. -A tervkészítő mindenhol törölte a következő mondatot: „Törekedni kell arra, hogy az összes erdőállomány valamely természetűnek minősülő jelölő élőhelyé alakuljon” -A tervkészítő lecserélte a szabad rendelkezésű fásításokra vonatkozó javaslatot az „inváziós fásszáruak mechanikus irtása” javaslatra. -A fenntartási tervbe időközben belekerült, hogy a 2018-as dátumú Natura 2000 adatlap adatlapot tekinti alapnak. A jelölő fajok és élőhelyek állapotára vonatkozó fejezet (Megalapozó Dokumentáció) nem nyilvános, és egyeztetésre sem került. -A fő természetvédelmi prioritásokon túlmutató elvárások megvalósítására csak önkéntesen vállalható javaslatok találhatók a tervben. Ezek tehát csak a támogatási rendszer megváltozásával válhatnak
--	--	--	--	--	--

					kötelezővé. -a különböző védettségi fokú, rendeltetésű erdőket nem sorolta tervkészítő különböző kezelési egységekbe. Az összes erdő egy kezelési egységben maradt. A nem védett területeken található származék erdő is Natura területen belül van, így vonatkoznia kell rá a Natura célkitűzéseknek. -Az önkéntesen vállalható javaslatok AM által közzétett listából választhatók. Az üzemmód váltásra vonatkozó javaslat nem kerülhet máshova, hiszen egy jogszabály alapján sem kötelező. -Az önkéntesen vállalható előírás-javaslatok olyan területekre is vonatkoznak, amelyek nem minősülnek védett természeti területnek. -Az „erdőszegély létrehozásának elősegítése és a meglévők fenntartása” nem a faállomány borításának megszüntetését jelenti, hanem a cserjés köpeny fenntartását, és a spontán újulat (itt a magyar kőris újulata) megőrzését ezeken a szegélysávokon. -A fenntartási tervben a tervkészítő jelezte,
--	--	--	--	--	--

					hogya a 269/2007. (X.18.) Korm. rendelet nem vonatkozik a nyiladékokra -A jelzett nem létező szakszavakat a tervekészítő törölte a fenntartási tervből. Az „üzemterv” szó egy helyen megmaradt (1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek), mivel ez rendelet által előírt címsor).
Nyíregyházi Járási Hivatal, Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály	- levél, és/v. email értesítés - kifüggesztés - honlap - egyeztető fórum	igen (- Szszb megyében nem készült régészeti topográfia, így a tervezett beruházások érinthetnek feltáratlan, érintetlen lelőhelyeket. - A 2011.LXIV. trv alapján a beruházások tervezését a védelemmel összhangban kell tervezni. - Javasolja, hogy a Miniszterelnökség KÖF NYHO nyilvántartásában rögzített aktuális adatokat a terv tartalmazza. - Régészeti lelőhelyeket érintő beruházásoknál szakhatóságként részt vesz. - Felhívja a figyelmet a 2011.LXIV. trv 9, 10, 19 §-ra. - Kéri, hogy adatszolgáltatással forduljon a tervekészítő a Miniszterelnökség KÖF NYHO-hoz.Kéri a tervben rögzíteni a lelőhelyeket.)	Levélben	nem	- „Tervezett beruházások”, illetve „megvalósításra kerülő beavatkozások” nem szerepelnek a tervben. - A Miniszterelnökség KÖF NYHO nyilvántartásában rögzített aktuális adatokat a tervbe a tervekészítő nem építette be, mivel a fenntartási terv tartalmi követelményeit szabályozó 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet, és az ez alapján létrehozott „Útmutató a Natura 2000 fenntartási tervek készítéséhez” államtitkár által ellenjegyzett szakmai anyag szerint nem kötelező tartalmi elem. A Jánki-erdő Natura 2000 területen nincs nyilvántartott régészeti lelőhely.
Nyíregyházi Járási Hivatal, Élelmiszerlánc-biztonsági,	- levél, és/v. email értesítés - kifüggesztés - honlap	igen (- Vízviszatarítás tervezésekor meg kell vizsgálni a	Levélben	nem	A vízviszatarításra vonatkozó javaslatban szerepel, hogy

Növény- és Talajvédelmi Osztály	- egyeztető fórum	hatásterületet, és a termőföldeken történő termelésre gyakorolt hatását. - Az agrártámogatási rendszerhez [3.3.1.2.] felhívja a figyelmet a "zöldítés" előírásaira)			tervezésekor meg kell vizsgálni a termőföldeken történő termelésre gyakorolt hatást. Az 3.3.1.2 pontban a „zöldítés”előírásai feltüntetésre kerültek.
Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság	- levél, és/v. email értesítés - kifüggesztés - honlap - egyeztető fórum	igen (- Felsorolja érintettségüket. - <u>Kér kiegészítéseket:</u> -- KE-4-be tartozik a Noborda csatorna, mely a tervben nem került említésre. -- Az Igazgatóságuk alapvető feladata az aszálykárok elhárítása, mérséklése érdekében a vízkészletek megőrzése céljából végzett vízviisszatartás. -- A Tapolnok-főcs. főgyűjtő belvízvédelmi csatorna, duzzasztásra nem alkalmas, ezért nem javasol rá műtárgyat. - <u>Vízgyűjtő-gazdálkodás</u> <u>Tervezés:</u> ismerteti a területre vonatkozó megállapításait [érintett víztestek, védett területek, valamint állapotuk javítása céljából megfogalmazott intézkedések]. - <u>Kiegészítést kér:</u> -- 83/2014. korm. rend. értelmében 6-6 és 3-3 méter parti sáv szabadon hagyása. -- legalább a csatornák egyik partján, évente 2 alkalommal végezzen irtási munkát. -- júl.15.-nov.1. közötti kotrási időszakra kifogást	Levélben, fórumon	részben	- A kért kiegészítéseket a tervkészítő beépítette a fenntartási tervbe. - Ahol a felvetett javaslatok a vízügyi kezelő szerint nem valósíthatók meg (műtárgy a Tapolnok-főcsatornán), ott a tervkészítő a terv tartalmát módosította. - A Vízgyűjtő-gazdálkodás Tervezés pontban található, területre vonatkozó megállapítások, a terület fenntartási tervében kiegészítésként kért pontok, valamint a fenntartási terv kapcsán érintett vízfolyás víztestre és azok vízgyűjtőire általánosan vonatkozó intézkedések is beépítésre kerültek a fenntartási terv Megalapozó dokumentáció 1.3.3.4. pontjába.

		nem emel, de az esetleges vízfolyási akadályokat a mederből el kell távolítani. -- a kotrási feladatokat a kivitelezési oldalon el kell végeznie a kitermelt iszap part menti deponálásával. - <u>Kéri javaslatainak figyelembevételét,</u> további kifogást nem emel, javaslatai figyelembevételével támogatja a terv elfogadását.)			
NYÍRERDŐ Nyírségi Erdészeti Zrt., Fehérgyarmati Erdészet	- levél, és/v. email értesítés - kifüggesztés - honlap - egyeztető fórum	Igen (- Nemes nyaras állományok esetében szükség lehet a teljes talajelőkészítés alkalmazására. - Megfontolásra ajánlja a tarvágások engedélyezését a területen, mivel a lécek nagyon rossz állapotban vannak. - A bontóvágás jobb, mint a szálaló, mivel biztosabb az erdőfelújítás, s itt ez a fontosabb. - Az erdőtervezés keretében a részletszintű tárgyalások a nyáron már megtörténtek, tudomása szerint a tárgyalások során sok tarvágás és egyéb vágástípus került ki a tervből.)	Fórumon	részben	- A talajelőkészítésre vonatkozó javaslatot a tervkészítő a kértnek megfelelően átfogalmazta. - A tarvágásokat a fenntartási tervben nem lehet „engedélyezni”, hiszen tiltani sem – a tervben szereplő javaslatok önkéntesen vállalhatók, ezért itt nem módosul a szövegezés. A többi vélemény nem igényel változtatást a tervben.

3.4.3.2. A legfontosabb észrevételek, amelyek alapján a terv módosításra került:

Elsősorban a HBM KH Debreceni Járási Hivatala, Agrárügyi Főosztály erdős kezelési egységekre vonatkozó észrevételei alapján módosította a tervkészítő a tervet.

A Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság és a NYÍRERDŐ Nyírségi Erdészeti Zrt. Fehérgyarmati Erdészetének észrevételei, javaslatai, megjegyzései is beépültek.

AGRÁRMINISZTERIUM

Nyilatkozat

A HUHN20056 Jánki-erdő kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület Natura 2000 fenntartási terve megfelel az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Kormányrendelet 4. §. (4) bekezdésben foglalt tartalmi és formai követelményeknek. A Natura 2000 fenntartási tervet a Natura 2000 fenntartási tervek Szakmai Bizottsága elfogadta.

A HUHN20056 Jánki-erdő Natura 2000 területre vonatkozó fenntartási tervet, az agrárminiszter megbízásából, jóváhagyta:

Balczó Bertalan
természetvédelemért felelős helyettes államtitkár

Budapest, 2021. január „13.”

